

CYNGOR SIR CEREDIGION

GWYBODAETH I RAI SY'N TALU'R TRETHI 2025-2026

Ymholiadau post i:

Cyllid a Chaffael
Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn,
Llanbadarn Fawr, Aberystwyth,
Ceredigion, SY23 3UE

☎ 01970 633253

Ebost revenues@ceredigion.gov.uk

CRYNODEB Y GYLLIDEB 2025-2026

Ar 03/03/25, pennodd Cyngor Sir Ceredigion ei gyllideb ar gyfer 2025/26 ar £209.164m sydd wedi arwain at godiad o 9.3% yn Nhreth y Cyngor. Mae'r codiad hwn yn cynrychioli codiad o 8.7% ar gyfer Gwasanaethau y Cyngor ac 0.6% pellach er mwyn ariannu cynnydd yn ardoll Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru ar gyfer 2025/26. Mae'r cynnydd at ddibynion y Cyngor Sir (gan gynnwys yr ardoll Tân) yn golygu bod eiddo Band D yng Ngheredigion yn talu £1,886.57 – cynnydd o £160.52 (Mae hyn yn gyfwerth a £13.38 pob mis).

Cyfrifoldeb bob Awdurdod Lleol cyfansoddol yn y rhanbarth yw'r gwaith o ariannu Gwasanaeth Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru ar gyfer ei weithredu, gyda phob un yn ysgwyddo cyfran gymesur yn seiliedig ar boblogaeth. Mae'r cyfraniad sydd ei angen gan Gyngor Sir Ceredigion (a elwir yn Ardoll Tân) wedi codi o £5.440m yn 2024/25 i £5.836m yn 2025/26 (a cynnydd o 7.3%). Yn wahanol i gost Plismona sy'n Braesept ac a ddangosir ar wahân ar eich bil Treth y Cyngor, mae'r Ardoll Tân yn rhan o Gyllideb £209.164m y Cyngor. Mae mwy o wybodaeth am y Gwasanaeth Tân ar gael yn www.mawwfire.gov.uk.

Gellir dadansoddi'r cynnydd yn Nhreth y Cyngor ar gyfer elfen y Cyngor Sir ymhellach fel a ganlyn:

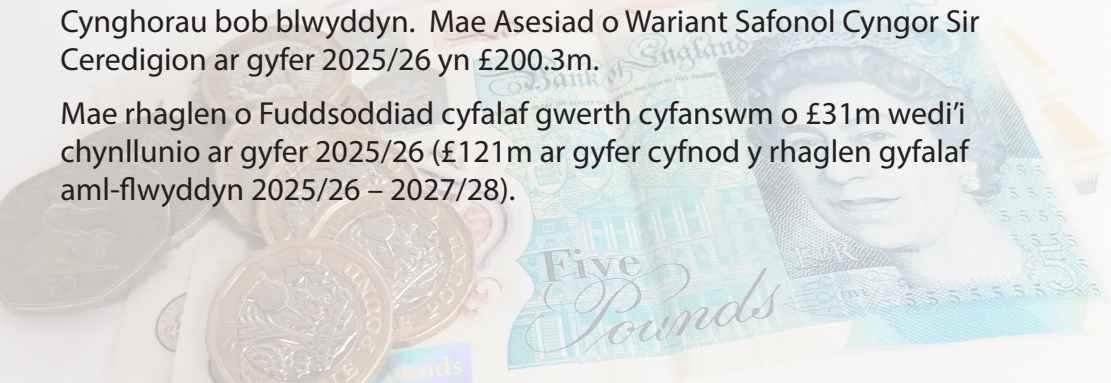
	Cynnydd yn Nhreth y Cyngor	Cost fesul Mis Band D
Cynnydd craidd	4.3%	£6.18
Cynnydd y Canghellor mewn Yswiriant Gwladol Cyflogwyr	2.9%	£4.17
Buddsoddi mewn Gwasanaethau Casglu Gwastraff a Gorfodi Cynllunio	1.5%	£2.22
Is-gyfanswm – Gwasanaethau'r Cyngor	8.7%	£12.57
Ardoll Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru	0.6%	£0.81
CYFANSWM	9.3%	£13.38

Derbyniwyd Setliad Ariannol Dros Dro Ceredigion gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2025/26 ar 11/12/24 ac yn wreiddiol roedd yn gynydd o 3.6% mewn cyllid, sy'n golygu bod Ceredigion yn y 15fed safle o blith y 22 Awdurdod Lleol yng Nghymru. Mae hyn hefyd yn golygu mai Ceredigion sydd wedi derbyn y cynnydd isaf y pen o'r boblogaeth ar draws Cymru gyfan. Derbyniwyd y Setliad Ariannol Terfynol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2025/26 ar 20/02/25 ac arweiniodd hyn at gynydd o 3.8% mewn cyllid. Mae'r cyllid ychwanegol wedi galluogi gostwng y cynnydd yn Nhreth y Cyngor o 9.9% i 9.3%.

Mae'r Cyngor hefyd yn casglu Treth y Cyngor ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys (codiad o 8.6%) a'r Cynghorau Tref a Chymuned (codiad cyfartalog o 6.6%). Yn gyffredinol, cynyddodd bil Treth y Cyngor ar gyfer eiddo band D 9.1% - cynnydd o £192.20. (Mae hyn yn cyfateb i £16.02 ychwanegol y mis).

Mae Llywodraeth Cymru yn gosod Asesiad o Wariant Safonol ar gyfer Cynghorau bob blwyddyn. Mae Asesiad o Wariant Safonol Cyngor Sir Ceredigion ar gyfer 2025/26 yn £200.3m.

Mae rhaglen o Fuddsoddiad cyfalaf gwerth cyfanswm o £31m wedi'i chynllunio ar gyfer 2025/26 (£121m ar gyfer cyfnod y rhaglen gyfalaf aml-flwyddyn 2025/26 – 2027/28).

CYD-DESTUN Y GYLLIDEB

Mae'r heriau ariannol y mae'r Cyngor yn eu hwynebu wedi'u gosod yng nghyd-destun yr heriau parhaol economaidd cenedlaethol y mae'r Deyrnas Unedig gyfan yn eu hwynebu.

Cyfanswm y pwysau o ran costau a wynebir gan y Cyngor ar gyfer 2025/26 yw £11.8m, sy'n cyfateb i ffactor chwyddiant penodol i Geredigion o 6.1%. Mae hyn yn cymharu â chwyddiant cyffredinol

o 3% (fffigur CPI Ionawr 2025). Yn ogystal â hyn, mae cynghorwyr wedi blaenoriaethu buddsoddi mewn 2 wasanaeth rheng flaen allweddol – Casglu Gwastraff (£481k) a Gorfodi Cynllunio (£346k).

Felly bu angen dod o hyd i ddiffyg yn y gyllideb o £7.3m o gyfuniad o Arbedion o £1.1m yn y Gyllideb ac ystyriaethau Treth y Cyngor.

Yn gyffredinol, nid yw'r meysydd lle gwelir pwysau o ran Costau yn unigryw i Geredigion. Mae'r rhain yn amrywio o ddyfarniadau cyflog (a bennwyd yn genedlaethol) i effaith penderfyniad y Canghellor ynghylch cynyddu cyfraniad Yswiriant Gwladol y Cyflogwyr i chwyddiant Contractau a chynyddu cost yr ardoll tân. Mae'r galw ar gyllidebau sy'n ymwneud â Gofal Cymdeithasol yn parhau i fod yn sylweddol. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod gweithwyr Gofal Cymdeithasol cofrestredig yng Ngheredigion yn parhau i dderbyn y Cyflog Byw Gwirioneddol o leiaf (mae hyn wedi codi o £12.00 i £12.60 yr awr - cynnydd o 5%) a bod effaith Yswiriant Gwladol y Cyflogwyr ar Ddarparwyr Gofal Cymdeithasol rheng flaen hanfodol yn cael ei gydnabod.

Yn dilyn penderfyniad y Cyngor Llawn ar 14/12/23 i gynyddu premiymau Treth y Cyngor y gellir eu codi ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Tymor Hir, roedd angen cydbwysu'r awydd i neilltuo holl arian premiymau Treth y Cyngor gyda sefyllfa ehangach y Gyllideb a'r gallu i leihau baich Treth y Cyngor ar holl drigolion Ceredigion.

O ganlyniad mae'r **Cynllun Tai Ceredigion** yn parhau i fod ar gael i gefnogi preswylwyr yng Ngheredigion gyda llwybr at berchen cartref (mae rhagor o fanylion ar gael o dan y pennawd <https://www.ceredigion.gov.uk/preswylwyr/tai/y-cynllun-tai-cymunedol-rhannu-ecwiti/> mae hwn yn cael ei ariannu gan 25% o arian Premiwm Treth y Cyngor. Mae'r 75% sy'n weddill o arian Premiwm Treth y Cyngor yn cynorthwyo gyda sefyllfa'r gyllideb gyffredinol mwy'n lleihau'r hyn a fyddai wedi bod yn fwy o faich o ran Treth y Cyngor ar drigolion Ceredigion. O'r 01/04/25 bydd lefel Premiymau Treth y Cyngor y gellir eu codi ar Ail Gartrefi yn cynyddu i 150%. Amcangyfrifir y bydd y penderfyniad hwn yn darparu £1.1m ar gyfer Cyllideb 25/26.

TRETH Y CYNGOR

Beth yn hollol y mae elfen y Cyngor Sir o Dreth y Cyngor yn talu amdano?

Mae Treth y Cyngor yn dreth gyffredinol sy'n seiliedig ar werth eiddo ac nid yw'n gweithredu ar sail Gwasanaeth talu a defnyddio. Bydd preswylwyr yn gweld ac yn defnyddio gwahanol wasanaethau'r Cyngor ar wahanol adegau yn eu bywydau:

- Bydd hyn yn dechrau gyda chofrestru genedigaeth ac yna'n symud ymlaen i gynnwys darparu a chludo i addysg Feithrin, Cynradd ac Uwchradd ac addysg Ôl-16 - boed hynny'n addysg chweched dosbarth neu'n hyfforddiant galwedigaethol. Darperir hefyd Wasanaethau Cerdd a Gwasanaethau Ieuencid.
- Fel oedolyn, gall hyn gynnwys defnyddio canolfannau Chwaraeon, defnyddio Llyfrgell, cerdded llwybr Arfordir Ceredigion (a hawliau tramwy cyhoeddus eraill), cofrestru i bleidleisio mewn Etholiad, cyflwyno cais Rheoliadau Cynllunio neu Adeiladu, bwyta mewn sefydliadau bwyd diogel a rheoledig, mynychu Amgueddfa neu Theatr y Cyngor, casglu eich sbwriel (ac yna ei waredu neu ei ailgylchu), defnyddio safle Gwastraff Cartref, gyrru ar Briffyrdd a Phontydd a gaiff eu cynnal a'u cadw (gan gynnwys graeanu'r ffyrdd dros y gaeaf), defnyddio gwasanaeth Bws cyhoeddus, goleuadau stryd ynghynn ar eich stryd a'r gallu i alw'r Gwasanaeth Tân ac Achub

argyfwng.

- Yn ddiweddarach, bydd preswlydd yn elwa o brisiau tocynnau teithio rhatach, ond yn y pen draw efallai y bydd angen mynediad at wasanaethau Gofal a Chymorth (gan ddefnyddio staff gofal cymdeithasol gwerthfawr sy'n derbyn cyflog sydd o leiaf yn Gyflog Byw Gwirioneddol yng Nghymru). Gall hyn gynnwys cefnogaeth a chyfarpar er mwyn gallu byw'n Annibynnol, gofal yn y cartref a lle mewn Cartref Gofal Preswyl. Gall hefyd gynnwys, yn y pen draw, Gwasanaeth y Crwner o bosib a chofrestru marwolaeth.

DADANSODDIAD CYLLIDEB

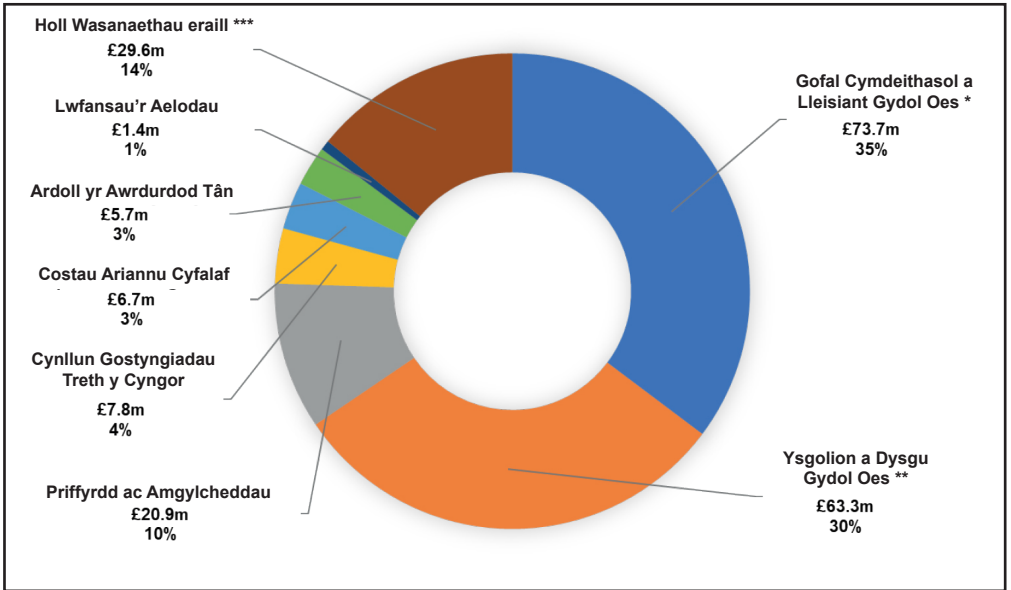
Beth mae pob Gwasanaeth yn ei gostio?

Mae'r Cyllidebau ar gyfer pob Gwasanaeth wedi'u crynhoi yn y tabl isod:

Gwasanaethau	2025/26	Ychwanegu	Llai Ad-daliadau Mewnol £'000	2025/26
	Rheoladwy Gwasanaeth Cyllidebau £'000	Dyraniadau Mewnol/Talidau Cyfalaf £'000		Cyllideb Net y Cyngor Sir (gan gynnwys Ardollau) £'000
Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	7,151	1,278	(6,638)	1,791
Gwasanaethau Democrataidd	5,566	850	(3,580)	2,557
Yr Economi ac Adfywio	4,264	3,327	(4,226)	3,365
Cyllid a Chaffael	22,248	1,505	(24,249)	(496)
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	21,086	7,402	-	28,488
Cyfreithiol a Llywodraethu	1,798	225	(1,309)	714
Pobl a Threfniadaeth	2,548	320	(2,074)	794
Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	2,670	707	(180)	3,197
Porth Cymorth Cynnar	4,673	4,829	-	9,502
Porth Cynnal	41,463	3,820	-	45,283
Porth Gofal	20,741	3,269	-	24,010
Ysgol a Diwylliant	62,721	14,372	-	77,093
Grŵp Arweiniol	5,747	352	-	6,099
Ardollau, Premiwm Treth y Cyngor a Chronfeydd Wrth Gefn	6,488	-	-	6,488
	209,164	42,256	(42,256)	209,164

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn Atodiad 3 adroddiad y Gyllideb a ystyriwyd gan y Cyngor llawn ar 03/03/2025 - [Cyngor Sir Ceredigion Agenda Cyngor ar Dydd Llun, 3ydd Mawrth, 2025, 10.00 am](#)

Gellir dangos y costau uniongyrchol y gellir eu rheoli o ran Gwasanaethau'r Cyngor (ac eithrio unrhyw ailddyrranu o ran y Gwasanaethau Cymorth neu daliadau cyfalaf megis Dibrisio) ar gyfer 2025/26 fel hyn:

Bydd 75% o gyllideb y Cyngor yn cael ei wario ar Ysgolion a Dysgu Gydol Oes, Gofal Cymdeithasol a Llesiant Gydol Oes, a Phriffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol. Ar ôl darparu ar gyfer costau sefydlog (ar y cyfan) eraill (sef Lwfansau'r Aelodau, Ardoll yr Awdurdod Tân, Costau Ariannu Cyfalaf a Chynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor), mae hyn yn gadael dim ond 14% (£29.6m) ar gyfer holl Wasanaethau eraill y Cyngor.

Gwneir Addasiadau ar gyfer y rhain:

* yn cynnwys Lleoliadau y Tu Allan i'r Sir (o'r Grŵp Arweiniol), Ffioedd Cyfreithiol (o Gyfreithiol a Llywodraethu) a Rhaglen Datblygu'r Gweithlu Gofal Cymdeithasol Cymru (o Bobl a Threfniadaeth)

** yn cynnwys PFI Penweddig (o Gyllid a Chaffael)

*** Addaswyd Cyllideb Grŵp Arweinyddiaeth i ddosrannu cyllid Yswiriant Gwladol Cyflogwyr i'r holl Wasanaethau.

Mae'r Cyngor yn disgwyl gwario ar y gwasanaethau yma yn 2025-2026

	CYLLIDEB 2025-2026			
	Gwariant Gros £000's	Incwm £000's	Grantiau £000's	Gwariant Net £000's
Gwasanaethau				
Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh	1,807	16	0	1,791
Gwasanaethau Democraidaidd	2,837	1	0	2,836
Economi ac Adfwyid	7,955	3,172	1,225	3,558
Cyllid a Chaffael	12,457	602	11,544	311
Prifffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	36,416	5,664	2,264	28,488
Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	796	82	0	714
Polisi, Pherfformiad a Amddiffyn y Cyhoedd	3,967	274	496	3,197
Pobl a Threfniadaeth	1,128	42	262	824
Porth Cymorth Cynnar	19,799	2,057	8,240	9,502
Porth Cynnal	61,300	14,206	1,675	45,419
Porth Gofal	29,481	5,407	0	24,074
Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	98,824	4,668	16,943	77,213
Gŵip Arweiniol	8,888	0	2,338	6,550
Cost Gwasanaethau'r Cyngor Sir	285,655	36,191	44,987	204,477
Cyfraniadau o'r Cronfeydd Wrth Gefn	(6,541)			(6,541)
Darpariaeth wrth Gefn	549			549
Gwariant Cytalaf a godir ar y Gronfa Gyffredinol	4,724		74	4,650
Ardollau a Phraeseptau Tref a Chymuned:				
Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru	5,836			5,836
Cyfoeth Naturiol Cymru - Cors y Borth	13			13
Praeseptau Cyngorau Tref a Chymuned	1,681			1,681
Gofyniad Cyllideb (gan gynnwys Praeseptau Cyngorau Tref a Chymuned)	291,917	36,191	45,061	210,665
Ychwanegu: Gostyngiad Trethi Annomeslig	180			180
Wedi tynnu: Praeseptau Cyngorau Tref a Chymuned	1,681			1,681
Cyllideb Net y Cyngor Sir gan gynnwys Ardollau	290,416			209,164
Ariennir gan:				
Grantiau Penodol	45,061			
Incwm Arall	36,191			
Grant Cynnal Refeniw	144,225			144,225
I'w Gwrdd Gan: Talwyr Treth y Cyngor	64,939			64,939

Mae CRONFEYDD WRTH GEFN yn angenrheidiol i gwrdd ag ymwybodaeth hysbys yn y dyfodol a hefyd i ariannu gwariant cyn cael incwm. Mae cronfeydd wrth gefn hefyd yn dymunol i gwrdd â gwariant annisgwyl neu ddiffyg incwm. Mae balansau amcangyfrifedig cronfeydd wrth gefn y Cyngor fel a ganlyni:

	Balans a Amcangyfrifir 31.03.2025 £000's	Balans a Amcangyfrifir 31.03.2026 £000's
Cronfeydd wrth gefn wedi'u Clustnodi	33,633	27,092
Cronfa Gyffredinol	6,704	6,704
Cyfanswm	40,337	33,796

Mae Treth y Cyngor sylfaenol yn daladwy mewn perthynas ag anheddau Band 'D', tra bod ffraciwn o'r swm hwn yn daladwy ar gyfer anheddau mewn bandiau eraill. Dangosir Treth gros y Cyngor sy'n daladwy at ddibenion y Cyngor Sir a Heddlu Dyfed-Powys gyferbyn:-

Band	Gwerth Annedd o	Gwerth Annedd hyd at	Rhan o'r Dreth Sylfaenol	Cyngor Ceredigion		Heddlu Dyfed-Powys	
	£	£		£	c	£	c
A	-	44,000	6ed/9	1,257.71		240.45	
B	44,001	65,000	7fed/9	1,467.33		280.53	
C	65,001	91,000	8fed/9	1,676.95		320.60	
D	91,001	123,000	9fed/9	1,886.57		360.68	
E	123,001	162,000	11eg/9	2,305.81		440.83	
F	162,001	223,000	13eg/9	2,725.05		520.98	
G	223,001	324,000	15fed/9	3,144.28		601.13	
H	324,001	424,000	18fed/9	3,773.14		721.36	
I	424,001	-	21ain/9	4,402.00		841.59	

Mae eitemau arbennig ychwanegol yn ddyledus i archebiannau Cyngorau Tref/Cymuned fel a gwelir ar y rhestr isod:

Tref neu Gymuned	EITEMAU ARBENNIG TRETH Y CYNGOR 2025-2026				
	Archebiant 2024-2025		Archebiant 2025-2026		Treth y Cyngor (Band D)
	£	c	£	c	£ c
Aberystwyth	635,275.00		656,940.00		156.04
Aberaeron	46,824.00		50,708.00		61.15
Aberteifi	90,022.00		99,024.20		51.66
Llanbedr Pont Steffan	43,000.00		60,000.00		58.56
Cei Newydd	38,260.00		43,999.00		46.50
Borth	34,599.69		38,324.70		45.63
Ceulanamaesmawr	16,000.00		17,000.00		38.65
Blaenrheidol	4,706.00		4,284.00		19.95
Genau'r Glyn	10,000.00		10,500.00		28.89
Llanbadarn Fawr	49,281.00		60,000.00		66.37
Llangynfelin	8,250.00		8,250.00		29.52
Llanfarian	22,700.00		25,000.00		31.64
Llangwryfon	4,500.00		4,500.00		16.56
Llanilar	7,200.00		7,500.00		15.19
Llanrhystud	11,600.00		11,600.00		24.53
Melindwr	7,500.00		7,500.00		13.62
Pontarfynach	3,500.00		3,500.00		13.00
Tirymynach	19,500.00		30,000.00		36.24
Trawsgoed	5,200.00		5,600.00		11.99
Trefeurig	18,000.00		20,000.00		24.29
Faenor	33,812.00		33,782.00		40.84
Ysgubor-y-Coed	3,850.00		3,850.00		21.56
Llanddewi Brefi	14,400.00		18,000.00		57.81
Llangeitho	5,500.00		5,500.00		14.47
Lledrod	2,553.00		2,808.30		8.63
Nantcwnlle	2,500.00		2,500.00		6.33
Tregaron	25,000.00		30,000.00		53.61
Ysbyty Ystwyth	2,500.00		2,500.00		11.11
Ystrad Fflur	7,574.00		8,710.00		25.91
Ystrad Meurig	2,410.66		2,476.50		15.00
Cilliau Aeron	6,000.00		6,000.00		13.97
Henfynyw	7,000.00		7,000.00		13.17
Llanarth	10,903.73		12,539.23		16.65
Llandysiliogogo	12,834.90		15,401.88		26.23
Llainfair Clydogau	7,000.00		7,000.00		22.48
Llanfihangel Ystrad	9,950.00		9,950.00		14.67
Llangybi	4,600.00		5,290.00		18.56
Llanllwchaearn	11,566.80		11,913.80		22.61
Llansantffraed	28,000.00		30,000.00		46.71
Llanwenog	15,000.00		13,000.00		21.36
Llanwnnen	3,568.95		3,747.40		16.64
Dyffryn Arth	14,550.00		14,550.00		23.96
Aberporth	46,298.66		57,873.00		47.77
Beulah	25,000.00		35,000.00		38.13
Llandyfriog	26,000.00		25,000.00		28.74
Llandysul	50,737.14		54,003.85		41.71
Llangoedmor	32,400.00		35,000.00		56.37
Llangrannog	10,500.00		11,550.00		23.92
Penbryn	12,500.00		15,000.00		18.37
Troedyraur	12,000.00		10,000.00		14.56
Y Ferwig	24,600.00		27,060.00		38.89
Cyfanswm	1,547,027.53		1,681,235.86		

TRETHI ANNOMESTIG

Nodiadau Esboniadol

Mae'r wybodaeth isod yn esbonio rhai o'r termau a welwch chi'n aml ar fil am ardrethi annomestig ac yn yr wybodaeth sydd gyda'r bil. Cewch fwy o wybodaeth ynglŷn â'r rheidrwydd i dalu ardrethi annomestig gan yr awdurdodau bilio.

Yr Ardrethi Annomestig

Caiff y trethi annomestig eu casglu gan yr awdurdodau bilio a'u talu i mewn i gronfa ganolog. Yna maen nhw'n cael eu hailddosbarthu i gynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol a chomisiynwyr yr heddlu a throseddau. Bydd y cyngor a chomisiynwyr yr heddlu a throseddau'n defnyddio eu cyfran nhw o incwm yr ardrethi, ynghyd ag incwm treth y cyngor, y grant cynnal refeniw sy'n dod gan Lywodraeth Cymru a rhai symiau neilltuol o ffynonellau eraill, i dalu am y gwasanaethau y maen nhw'n eu darparu. Cewch ragor o wybodaeth am system yr ardrethi annomestig, gan gynnwys y gostyngiadau a'r rhyddhad sydd ar gael yma: <https://businesswales.gov.wales/>

Gwerth Ardrethol:

Mae gwerth ardrethol eiddo annomestig yn cael ei bennu, yn y rhan fwyaf o achosion, gan swyddog prisio annibynnol o Asiantaeth y Swyddfa Brisio ac mae honno'n Asiantaeth Weithredol o Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi (HMRC). Maen nhw'n llunio ac yn cadw rhestr lawn o werth ardrethol pob eiddo annomestig yng Nghymru, ac mae honno ar gael ar eu gwefan: www.gov.uk/government/organisations/valuation-office-agency. Fel arfer caiff pob eiddo annomestig ei ailbrisio bob 5 mlynedd. O 1 Ebrill 2023 ymlaen bydd gwerth ardrethol eiddo'n hafal i'w werth fel rhent blynyddol ar y farchnad agored ar 1 Ebrill 2021.

Ar gyfer eiddo cymysg sy'n rhannol ddomestig ac yn rhannol annomestig, mae'r gwerth ardrethol yn ymwneud â'r rhan annomestig yn unig. Mae gwerth pob eiddo mae ardrethi'n daladwy amdanynt i'ch awdurdod chi i'w gweld ar y rhestr ardrethi lleol. Cewch weld copi ohoni yn y swyddfeydd canlynol: Swyddog Rhestru Asiantaeth y Swyddfa Brisio i Cyngor Sir Ceredigion, Swyddog Rhestru Asiantaeth y Swyddfa Brisio, Durham Customer Service Centre, Wycliffe House, Green Lane, Durham, DH1 3UW neu Gyngor Sir Ceredigion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion SY23 3UE.

Ailbrisio

Caiff pob gwerth ardrethol ei ailasesu trwy ailbrisiad cyffredinol i sicrhau bod yr ardrethi sy'n cael eu talu gan unrhyw drethdalwr unigol yn adlewyrchu'r newidiadau yng ngwerth eu heiddo dros amser o'i gymharu ag eraill. Mae hyn yn helpu sicrhau tegwch yn y system ardrethu drwy ddiweddarau'r prisiadau'n unol â'r newidiadau yn y farchnad. Daw'r rhestr ardrethi bresennol i rym ar 1 Ebrill 2023 ac mae wedi ei seilio ar y gwerthoedd fel yr oeddynt ar 1 Ebrill 2021.

Yn ystod y flwyddyn y bydd yr ailbrisio'n weithredol, caiff y lluosydd ei ailosod er mwyn rhoi cyfrif am y newidiadau cyffredinol i gyfanswm y gwerth ardrethol ac i sicrhau na fydd yr ailbrisio'n codi arian ychwanegol.

Newid y gwerth ardrethol

Fe allai'r gwerth ardrethol newid petai'r swyddog prisio o'r farn bod amgylchiadau'r eiddo wedi newid. Gall y trethdalwr (a rhai eraill neilltuol sydd â diddordeb yn yr eiddo), gynnig newid yng ngwerth yr eiddo hefyd o dan rai amgylchiadau. Cewch ragor o wybodaeth ynglŷn â sut mae mynd ati i gynnig newid y gwerth ardrethol gan y swyddfeydd prisio.

Lluosydd yr ardrethi annomestig

Dyma'r gyfradd yn y bunt a gaiff ei defnyddio i luosi'r gwerth ardrethol er mwyn cyfrifo bil treth blynyddol yr eiddo. Caiff y lluosydd ei osod gan Weinidogion Cymru ar gyfer Cymru gyfan.

Cynnig ac apeliadau

Mae gwytodaeth ynglŷn â phryd ac o dan ba amgylchiadau y mae rhywun yn cael cynnig newid i'r gwerth ardrethol a sut mae gwneud cynnig o'r fath ar gael gan y swyddfa brisio leol. Mae mwy o wybodaeth am y trefniadau apelio ar gael gan Gyngor Sir Ceredigion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE neu gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio.

Mae Tribiwnlys Prisio Cymru'n cynnig gwasanaeth apeliadau annibynnol yn rhad ac am ddim ar gyfer apeliadau ynghylch yr Ardrethi Annomestig a Threth y Cyngor. Dyma'r manylion cyswllt: <http://www.valuation-tribunals-wales.org.uk/home.html>

Ardrethi eiddo gwag

Gall perchnogion eiddo annomestig gwag fod yn agored i dalu ardrethi am eiddo gwag sy'n cael eu codi ar 100 y cant o'r atebolrwydd arferol. Mae'r atebolrwydd yn dechrau ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 3 mis, neu, yn achos adeiladau diwydiannol, ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 6 mis. Mae mathau penodol o eiddo'n cael eu heithrio o dalu ardrethi ar eiddo gwag.

Rhyddhad elusennol a rhyddhad yn ôl disgrisiwn

Mae hawl gan elusennau a chlybiau chwaraeon cymunedol amatur i ryddhad o 80% o ardrethi ar unrhyw eiddo annomestig—

- (a) yn achos elusennau, os yw'r eiddo'n cael ei ddefnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion elusennol, neu
- (b) yn achos clybiau, os yw'r clwb wedi'i gofrestru gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi.

Mae gan yr awdurdodau bilio ddisgrisiwn i beidio â chodi rhan neu'r cyfan o'r 20 y cant sy'n weddill o'r bil ar eiddo o'r fath. Caiff hefyd roi rhyddhad ar eiddo sy'n cael ei feddiannu gan gyrff penodol nad ydynt wedi'u sefydlu nac yn cael eu rhedeg i wneud elw.

I gael mwy o wybodaeth ynglŷn â chlybiau cysylltwch â: Charities, Savings and International 2, HM Revenues and Customs, BX9 1BU, Y Deyrnas Gyfunol. (Y wefan: <http://www.hmrc.gov.uk>).

Rhyddhad ardrethi i fusnesau bach

O dan Orchymyn Ardrethi Annomestig (Rhyddhad i Fusnesau Bach) Cymru 2015 () mae modd rhoi rhyddhad ardrethi i fusnesau bach. Mae'r manylion llawn, gan gynnwys y meini prawf o ran cymhwysedd, yr eithriadau, y gofynion gweithdrefnol a phob rhyddhad ardrethi perthnasol ar gael gan yr awdurdod bilio.

Rhyddhad cyfradd trosiannol

Mae Rheoliadau Trethiant Annomestig (Symiau Trethadwy) (Cymru) 2022 yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhyddhad trosiannol i fusnesau, ac sydd wedi'u heffeithio'n andwyol gan ailbrisiad yr eiddo annomestig sy'n dod i rym o 1 Ebrill 2023. Mae'r rhyddhad hwn yn berthnasol am 2 flynedd hyd at 31.03.2025. Mae manylion llawn gan gynnwys y meini prawf cymhwysedd, yr eithriadau, y gofynion gweithdrefnol a'r rhyddhad cyfradd perthnasol ar gael gan yr awdurdod bilio.

Ardrethi Annonestig – Rhyddhad Ardrethi Manwerthu, Hamdden a Lletygarwch yng Hghymru – 2025/26

Nod y cynllun yw darparu cymorth i eiddo cymwys sydd wedi'i feddiannu drwy gynnig 75% o ostyngiad ar filiau ardrethi annomestig ar gyfer eiddo o'r fath. Bydd y cynllun ar gael i bob busnes cymwys, fodd bynnag bydd uchafswm i swm y rhyddhad y caiff busnesau ei hawlio ar draws Cymru. Cyfanswm y rhyddhad sydd ar gael yw £110,000 ar draws yr holl eiddo sy'n cael eu defnyddio gan yr un busnes. Mae angen i bob busnes ddatgan nad yw swm y rhyddhad y maent yn gwneud cais amdano ar draws Cymru yn fwy na'r uchafswm wrth wneud cais i awdurdodau lleol unigol.

Wefan:- <https://businesswales.gov.wales/topics-and-guidance/business-tax-rates-and-premises/non-domestic-rates-retail-leisure-and-hospitality-rates-relief-2025-26>

Gallwch ymweld a'n gwefan ar: www.ceredigion.gov.uk